DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)
den 19 oktober 2000 *

I mål C-15/99,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG), från Finanzgericht Bremen (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Hans Sommer GmbH & Co. KG

och

Hauptzollamt Bremen,

angående tolkningen av artiklarna

— 3.1 i rådets förordning (EEG) nr 1224/80 av den 28 maj 1980 om tullvärdet på varor (EGT L 134, s. 1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 3193/80 av den 8 december 1980 (EGT L 333, s. 1),

* Rättegångsspråk: tyska.

— 5.2 i rådet förordning (EEG) nr 1697/79 av den 24 juli 1979 om uppbörd i efterhand av import- eller exporttullar som inte har krävts av den betalningsskyldige för varor som hänförts till ett tullförfarande som inbegriper skyldighet att betala sådana tullar (EGT L 197, s. 1),

— 13 i rådets förordning (EEG) nr 1430/79 av den 2 juli 1979 om återbetalning eller eftergift av import- eller exporttullar (EGT L 175, s. 1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 3069/86 av den 7 oktober 1986 (EGT L 286, s. 1),

och angående giltigheten av kommissionens beslut C(95) 2325 slutlig av den 28 september 1995,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden D.A.O. Edward, tillförordnad ordförande på femte avdelningen, samt domarna P. Jann (referent) och L. Sevón,

generaladvokat: J. Mischo,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Hans Sommer GmbH & Co. KG, genom advokaten J. Sparr, Hamburg,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom J.C. Schieferer, rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 14 mars 2000 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Finanzgericht Bremen har genom beslut av den 4 augusti 1998, som inkom till domstolen den 20 januari 1999, i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG) ställt fyra frågor till domstolen om tolkningen av artiklarna

— 3.1 i rådets förordning (EEG) nr 1224/80 av den 28 maj 1980 om tullvärdet på varor (EGT L 134, s. 1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 3193/80 av den 8 december 1980 (EGT L 333, s. 1, nedan kallad förordning nr 1224/80),

— 5.2 i rådet förordning (EEG) nr 1697/79 av den 24 juli 1979 om uppbörd i efterhand av import- eller exporttullar som inte har krävts av den

betalningsskyldige för varor som hänförts till ett tullförfarande som inbegriper skyldighet att betala sådana tullar (EGT L 197, s. 1),

— 13 i rådets förordning (EEG) nr 1430/79 av den 2 juli 1979 om återbetalning eller eftergift av import- eller exporttullar (EGT L 175, s. 1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 3069/86 av den 7 oktober 1986 (EGT L 286, s. 1, nedan kallad förordning nr 1430/79),

och angående giltigheten av kommissionens beslut C(95) 2325 slutlig av den 28 september 1995 (nedan kallat beslut C(95) 2325).

2 Dessa frågor har uppkommit inom ramen för en tvist mellan Hans Sommer GmbH & Co. KG (nedan kallat Sommer) och Hauptzollamt Bremen (nedan kallad Hauptzollamt) till följd av den sistnämndas beslut att i tullvärdet av partier med honung som härrör från före detta Sovjetunionen inkludera de kostnader som avser den analys av dessa partier som importören låtit utföra i Tyskland.

Tillämpliga bestämmelser

3 I artikel 3 i förordning nr 1224/80 föreskrivs följande:

"1. Tullvärdet för importerade varor, som fastställs med tillämpning av denna artikel, skall vara transaktionsvärdet, det vill säga det pris som faktiskt betalats

eller som skall betalas för varorna när de säljs för export till gemenskapens tullområde, efter justering enligt artikel 8...

...

3. a) Det pris som faktiskt betalats eller skall betalas utgörs av hela den betalning som erlagts eller skall erläggas av köparen till säljaren eller till säljarens fördel för de importerade varorna, och priset inbegriper alla betalningar som köparen erlagt eller skall erlägga till säljaren som ett villkor för försäljningen av de importerade varorna eller till tredje man för att fullgöra en förpliktelse för säljaren...

..."

4 I artikel 15.1 i förordning nr 1224/80 föreskrivs följande:

"I tullvärdet för importerade varor skall inte inräknas kostnaderna för varutransport efter importen till gemenskapens tullområde, under förutsättning att dessa poster anges separat från det pris som faktiskt betalats eller skall betalas för de importerade varorna."

5 I artikel 5.2 första stycket i förordning nr 1697/79 föreskrivs följande:

"De behöriga myndigheterna kan avstå från att inleda ett förfarande för uppbörd *i efterhand* av import- och exporttullar som inte har uttagits på grund av ett misstag från de behöriga myndigheternas sida som den betalningsskyldige inte rimligen kunde ha upptäckt, om denne för sin del har handlat i god tro och följt bestämmelserna i den gällande lagstiftningen i fråga om tulldeklarationen."

6 Enligt artikel 13.1 i förordning nr 1430/79 gäller följande:

"1. Importtullar får återbetalas eller efterges i andra särskilda situationer än dem som anges i avdelningarna A—D, till följd av omständigheter under vilka varken oriktigheter eller uppenbar vårdslöshet kan tillskrivas den person det gäller.

De fall där första stycket kan tillämpas och de närmare reglerna för det förfarande som skall följas i detta syfte skall fastställas enligt det förfarande som föreskrivs i artikel 25...."

7 Förutsättningarna för det tillämpliga förfarandet anges sedan den 1 januari 1994 i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 253, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 10, s. 1). Enligt artikel 905 i nämnda förordning skall, om den beslutande tullmyndighet till vilken en ansökan om återbetalning eller eftergift ingetts inte kan fatta ett beslut, den medlemsstat som denna myndighet tillhör överlämna ärendet till kommissionen.

8 Enligt artikel 907 i samma förordning "... skall kommissionen besluta, om den särskilda situation som har behandlats berättigar till återbetalning eller eftergift."

9 Enligt artikel 908.1 och 908.2 i förordning nr 2454/93 skall den berörda medlemsstaten underrättas om beslutet och tullmyndigheten fatta beslut på grundval av detta beslut.

Tvisten i målet vid den nationella domstolen och dess frågor

10 Sommer köpte honung av Kessler & Co. Agrarprodukten-Handelsgesellschaft mbH (nedan kallat Kessler), honung som inte hade tullklarerats, som härrör från före detta Sovjetunionen.

11 Avseende dessa leveranser, som genomfördes på grundval av försäljningsavtal cif Hamburg, upprättades även bekräftelser på försäljning/tillägg med klausuler om avgifter eller "kostnader för slutförande av transaktionen" om ett schablonbelopp per ton honung. Dessa kostnader, som Kessler debiterade separat, inkluderade kostnader för urlastning, omhändertagande fram till inlagring, hämtning med lastbil från lager, "fritt lastbil", provtagning och analyser samt lagring.

12 Sommer angav i sina tullvärdedeklarationer endast de priser som avtalats med Kessler enligt försäljningsavtalen cif Hamburg.

13 Vid en första kontroll ifrågasatte tullmyndigheterna inte riktigheten i detta agerande. Hauptzollamt fann däremot efter en senare kontroll att de schablon-

kostnader som debiterades på grundval av tilläggen till avtalen skulle anses utgöra del av det försäljningspris som skall inräknas i tullvärdet. Genom beslut om rättelse av den 29 juli 1992 krävde Hauptzollamt följaktligen att Sommer skulle erlägga ett belopp om 96 352,77 DEM såsom tull för de importtransaktioner som bolaget hade genomfört mellan åren 1989 och 1991.

14 Finanzgericht Bremen upphävde genom dom av den 12 april 1994 på Sommers yrkande det nämnda beslutet om rättelse med motiveringen att även om kostnaderna för slutförande av transaktionen utgjorde del av tullvärdet för de deklarerade varorna, kunde någon uppbörd i efterhand av tullar inte genomföras med tillämpning av artikel 5.2 i förordning nr 1697/79.

15 Efter det att nämnda dom hade meddelats ansåg Hauptzollamt att den inte kunde ändra de övriga fyra besluten av den 29 april, den 26 augusti och den 9 september 1992 om uppbörd i efterhand av ett totalt belopp om 33 948,72 DEM, beslut vilka Sommer hade begärt omprövning av. På Hauptzollamts begäran bad förbundsfinansministeriet i en skrivelse av den 27 mars 1995 kommissionen att fatta ett beslut rörande tillämpningen av artikel 13.1 i förordning nr 1430/79.

16 Kommissionen konstaterade i sitt beslut C(95) 2325, som var riktat till Förbundsrepubliken Tyskland, att en återbetalning av importtullar inte var motiverad.

17 Hauptzollamt fann i beslut av den 20 februari 1996 inte skäl att till följd av Sommers begäran om omprövning vare sig ändra sina beslut av den 29 april, den 26 augusti och den 9 september 1992 om uppbörd i efterhand eller ett femte beslut av samma typ av den 2 december 1994.

18 Sommer väckte på nytt talan vid Finanzgericht Bremen, vilken med hänsyn till att frågor om tolkningen av gemenskapsrätt uppkommit i tvisten beslutade att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1) Ingår även de omkostnader (Spesen) respektive kostnader för slutförande av transaktionen (Abwicklungskosten), som den tyska importören på grundval av särskilda avtal debiterar köparen för den honung som importerades från Sovjetunionen under åren 1989—1991 i transaktionsvärdet i den mening som avses i artikel 3.1 i rådets förordning (EEG) nr 1224/80 av den 28 maj 1980 om tullvärdet på varor (EGT L 134), ändrad genom rådets förordning (EEG) nr 3193/80 av den 8 december 1980 (EGT L 333, s. 1), när importören är skyldig att efter importen ta prover för att styrka att honungens kvalitet överensstämmer med de tyska bestämmelserna på området och att redovisa de kemiska resultaten av dessa analyser?

2) Om fråga 1 besvaras jakande:

Är kommissionens beslut av den 28 september 1995 C(95) 2325 ogiltigt?

3) Om fråga 2 besvaras jakande:

Är myndigheterna skyldiga att avstå från uppbörd i efterhand enligt artikel 5.2 i förordning (EEG) nr 1697/79 om de vid en kontroll på plats avseende import som skett under en tidigare period inte har ifrågasatt den omständigheten att schablonkostnader inte inräknats i tullvärdet för liknande transaktioner och det inte förefaller som om den ekonomiske aktören kunde hysa tvivel beträffande riktigheten av resultatet av kontrollen?

4) Om fråga 3 besvaras nekande:

Kan särskilda omständigheter i den mening som avses i artikel 13 i förordning nr 1430/79 utgöra skäl för eftergift av tullen på grund av de förhållanden som angetts under fråga 3?"

Den första frågan

19 Den hänskjutande domstolen har ställt denna fråga för att få klarhet i huruvida kostnaderna för de analyser som syftar till att klargöra om de importerade varorna är förenliga med de nationella bestämmelserna i den importerande medlemsstaten, kostnader som importören debiterar köparen utöver priset för varorna, skall anses utgöra del av varornas transaktionsvärde i den mening som avses i artikel 3.1 i förordning nr 1224/80.

20 Sommer har hävdat att denna fråga måste besvaras nekande. Enligt Sommer utgör nämnda kostnader ersättning för tjänster som tillhandahållits inom gemenskapen av företag som är etablerade där, och avser varor som redan sålts för export inom gemenskapens tullområde. Domstolens rättspraxis, enligt vilken vederlaget för de tjänster som tillhandahålls köparen vid köpet av importerade varor inte ingår i varornas tullvärde såvida inte någon justering enligt artikel 8 i förordning nr 1224/80 skall ske, bör således tillämpas (dom av den 4 juni 1992 i mål C-21/91, Wünsche, REG 1992, s. I-3647, punkt 16).

21 Den hänskjutande domstolen och kommissionen har angett att säljaren hade åtagit sig att leverera honung med en kvalitet som preciserats i försäljningsavtalet genom en hänvisning till en "utförlig analys som utförs av säljaren i enlighet med

den tyska lagstiftningen i området". Kostnaderna för analysen bör således anses vara hänförliga till ett "villkor för försäljningen av de importerade varorna" och skall därmed i enlighet med artikel 3.3 a i förordning nr 1224/80 inräknas i tullvärdet av dessa varor.

22 För att besvara den första frågan skall det erinras om att transaktionsvärdet, vilket i regel utgörs av det pris som faktiskt betalats eller som skall betalas för varorna, utgör grundval för beräkningen av tullvärdet enligt det system som inrättats genom förordning nr 1224/80. Denna beräkning måste således ske med utgångspunkt i de villkor enligt vilka den enskilda försäljningen har utförts (dom av den 4 februari 1986 i mål 65/85, van Houten, REG 1986, s. 447, punkt 13).

23 Det framgår emellertid av vad den hänskjutande domstolen anfört att Kessler genom avtalen åtagit sig att till Sommer leverera honung som uppfyller de kvalitetskrav som anges i de tyska bestämmelserna. Härav följer att de analyser som genomfördes efter importtillfället för att fastställa honungens kvalitet utgjorde nödvändiga åtgärder för att leveransen av varorna skulle kunna ske i enlighet med vad som stadgats i avtalet.

24 De kostnader som är hänförliga till dessa analyser måste således anses utgöra del av de "betalningar som köparen erlagt eller skall erlägga till säljaren som ett villkor för försäljningen av de importerade varorna eller... för att fullgöra en förpliktelse för säljaren" i den mening som avses i artikel 3.3 a i förordning nr 1224/80, och utgör således även del av tullvärdet.

25 Denna tolkning stämmer överens med syftet för gemenskapsbestämmelserna rörande tullbedömningen, vilket — såsom framgår av sjätte övervägandet i förordning nr 1224/80 — är att upprätta ett rättvist, enhetligt och neutralt system som utesluter användning av godtyckliga eller fiktiva tullvärden (dom av den 6 juni 1990 i mål C-11/89, Unifert, REG 1990, s. I-2275, punkt 35).

26 En vara vars kvalitet har intygats av säljaren har nämligen, såsom generaladvokaten har anfört i punkt 42 i sitt förslag till avgörande, ett högre ekonomiskt värde än en vara som inte är försedd med ett sådant intyg. Det är således motiverat att vid beräkningen av tullvärdet beakta det belopp som måste erläggas för att erhålla nämnda intyg.

27 Den första frågan skall följaktligen besvaras så, att de kostnader för analyser som syftar till att fastställa att de importerade varorna är förenliga med de nationella bestämmelserna i den importerande medlemsstaten som importören debiterar köparen utöver priset för varorna måste anses utgöra del av varornas transaktionsvärde i den mening som avses i artikel 3.1 i förordning nr 1224/80.

Den andra och den tredje frågan

28 Den hänskjutande domstolens andra fråga avser giltigheten av beslut C(95) 2325, genom vilket kommissionen funnit att en återbetalning av importtullar i en situation som den i målet vid den nationella domstolen inte är motiverad enligt bestämmelserna i artikel 13.1 i förordning nr 1430/79. För det fall att detta beslut skulle anses vara ogiltigt vill den hänskjutande domstolen genom sin tredje fråga veta om de nationella myndigheterna i ett sådant fall måste avstå från uppbörd i efterhand av importtullar enligt bestämmelserna i artikel 5.2 i förordning nr 1697/79.

29 Härav följer att den andra frågan skall uppfattas så, att den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida beslut C(95) 2325, genom vilket kommissionen funnit att bestämmelserna i artikel 13.1 i förordning nr 1430/79 inte skall

tillämpas, utgör hinder för en tillämpning under samma förhållanden av bestämmelserna i artikel 5.2 i förordning nr 1697/79.

30 Det skall erinras om att beslut C(95) 2325 fattades på begäran av Förbundsrepubliken Tyskland, till vilken beslutet delgavs enligt det förfarande som anges i artiklarna 905—908 i förordning nr 2454/93. Kommissionen har i detta beslut, i enlighet med artikel 907 första stycket i nämnda förordning, endast uttalat sig om huruvida den särskilda situation som förelåg i det konkreta ärendet motiverade en återbetalning eller en eftergift av de tullar som det är fråga om i målet vid den nationella domstolen.

31 Domstolen har tidigare funnit att när kommissionen har riktat ett beslut till en medlemsstat, i vilket det konstateras att eftergift av importtull i enlighet med bestämmelserna i förordning nr 1430/79 inte är motiverad i ett särskilt fall, men beslutet inte innehåller uppgifter om några faktiska eller rättsliga omständigheter som rör det rättsliga stödet för att i enlighet med den omtvistade förordningen begära uppbörd i efterhand av ifrågavarande importtullar, kan en nationell domstol pröva denna fråga, eventuellt efter att ha begärt förhandsavgörande enligt artikel 177 i fördraget (dom av den 24 september 1998 i mål C-413/96, Sportgoods, REG 1998, s. I-5285, punkt 43).

32 Mot bakgrund härav skall domstolen, utan att det är nödvändigt att undersöka om beslut C(95) 2325 är giltigt, pröva om de villkor som uppställs i artikel 5.2 i förordning nr 1697/79 för att nationella myndigheter skall kunna avstå från en uppbörd i efterhand av importtullar är uppfyllda i en sådan situation som det är fråga om i målet vid den nationella domstolen.

33 Den hänskjutande domstolen anser att Sommer har haft fog för att, till följd av en tidigare kontroll, anta att kostnaderna för de analyser som importören utfört inte

ingick i tullvärdet för importerade varor och att förvaltningsmyndigheternas misstag härvidlag inte rimligen kunde ha upptäckts av Sommer.

34 Kommissionen har däremot hävdat att Sommer inte var i god tro och borde ha upptäckt misstaget.

35 I detta hänseende bör det erinras om att enligt artikel 5.2 i förordning nr 1697/79 får de nationella myndigheterna avstå från uppbörd i efterhand om tre villkor samtliga är uppfyllda (se särskilt dom av den 26 november 1998 i mål C-370/96, Covita, REG 1998, s. I-7711, punkt 24). Om de villkor som anges i denna artikel har uppfyllts har den betalningsskyldige rätt att slippa uppbörd i efterhand (se särskilt dom av den 1 april 1993 i mål C-250/91, Hewlett Packard France, REG 1993, s. I-1819, punkt 12).

36 För det första måste den omständigheten att tullarna inte har uttagits bero på ett misstag från de behöriga myndigheternas sida (se särskilt domen i det ovannämnda målet Covita, punkt 25). I detta hänseende har den hänskjutande domstolen i sin tredje fråga uttryckligen hänvisat till den omständigheten att myndigheterna vid en kontroll på plats av den import som skett under en tidigare period inte ifrågasatte den omständigheten att schablonkostnaderna inte inräknades i tullvärdet för liknande transaktioner.

37 Vidare måste de behöriga myndigheternas misstag vara av sådant slag att det inte rimligen kunde ha upptäckts av en i god tro handlande betalningsskyldig, trots dennes yrkeserfarenhet och den aktsamhet som han måste visa prov på (se särskilt domen i det ovannämnda målet Covita, punkt 26). Det ankommer på den nationella domstolen att mot bakgrund av dessa kriterier bedöma om misstaget

var möjligt att upptäcka eller inte (se särskilt domen i det ovannämnda målet Hewlett Packard France, punkt 22).

38 I detta hänseende framgår det av beslutet om hänskjutande att den nationella domstolen — efter att ha undersökt de faktiska omständigheterna och rättsläget, varvid den beaktat de kriterier som härletts ur EG-domstolens rättspraxis — har dragit den slutsats som anges i den tredje frågan, nämligen att det "inte förefaller som om den ekonomiske aktören kunde hysa tvivel beträffande riktigheten av resultatet av kontrollen".

39 Slutligen måste den betalningsskyldige ha iakttagit alla gällande bestämmelser vid sin tulldeklaration (se särskilt domen i det ovannämnda målet Covita, punkt 28). Det är ostridigt att detta krav har uppfyllts i målet vid den nationella domstolen.

40 Den tredje frågan skall således besvaras så, att tullmyndigheterna i en medlemsstat är skyldiga att avstå från uppbörd i efterhand av tullar enligt artikel 5.2 i förordning nr 1697/79 när de vid en kontroll på plats av import som skett under en tidigare period inte har ifrågasatt den omständigheten att schablonkostnader inte inräknas i tullvärdet för liknande transaktioner och det inte förefaller som om den ekonomiske aktören, som hade iakttagit alla gällande bestämmelser om tulldeklarationer, kunde hysa tvivel beträffande riktigheten av resultatet av nämnda kontroll.

Den fjärde frågan

41 Med hänsyn till svaret på den tredje frågan behöver den fjärde frågan inte besvaras.

Rättegångskostnader

42 De kostnader som har förorsakats kommissionen, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 4 augusti 1998 har ställts av Finanzgericht Bremen — följande dom:

1) **De kostnader för analyser som syftar till att fastställa att de importerade varorna är förenliga med de nationella bestämmelserna i den importerande medlemsstaten som importören debiterar köparen utöver priset för varorna måste anses utgöra del av varornas transaktionsvärde i den mening som avses**

i artikel 3.1 i rådets förordning (EEG) nr 1224/80 av den 28 maj 1980 om tullvärdet på varor, i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 3193/80 av den 8 december 1980.

2) Tullmyndigheterna i en medlemsstat är skyldiga att avstå från uppbörd i efterhand av tullar enligt artikel 5.2 i rådets förordning (EEG) nr 1697/79 av den 24 juli 1979 om uppbörd i efterhand av import- eller exporttullar som inte har krävts av den betalningsskyldige för varor som hänförts till ett tullförfarande som inbegriper skyldighet att betala sådana tullar, när de vid en kontroll på plats av import som skett under en tidigare period inte har ifrågasatt den omständigheten att schablonkostnader inte inräknas i tullvärdet för liknande transaktioner och det inte förefaller som om den ekonomiske aktören, som hade iakttagit alla gällande bestämmelser om tulldeklarationer, kunde hysa tvivel beträffande riktigheten av reslutatet av nämnda kontroll.

Edward Jann Sevón

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 19 oktober 2000.

R. Grass

Justitiesekreterare

A. La Pergola

Ordförande på femte avdelningen